

Hals
Arkiv

Huse i Øster Hassing Sogn

Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af en gruppe interesserede i Øster Hassings huse, bestående af Birthe Eriksen, Jens Winther Kjeldsen, Lotte Kock, Johanne og Kaj Pallisgaard og Jørgen T. Pedersen.

Redigeret af Klem Thomsen og Asbjørn Thomsen. Januar 2021.

Hølundvej 31, Vesterhaven

Øster Hassing By, matrikel 25a

Matrikelkortet fra 1812 til 1861 viser med rød skrift at den første ejer af N° 25 i 1812 er Anders Iver Nielsen. Han er senere streget over og med sort er tilføjet den næste ejer, som er Peder Christian Christoffersen.

I 1827 afhænder Anders Iver Nielsen i Horsens Mølle (nutidens Langholt) den gård i Øster Hassing, som han havde erhvervet i 1823. Gården bliver solgt til "velagte Mand Peder Christian Christophersen fra Hølund", og det drejede sig om en gård med et hartkorn ¹⁾ på 2 tønder, 1 skæppe og 3 fjerdingkar.

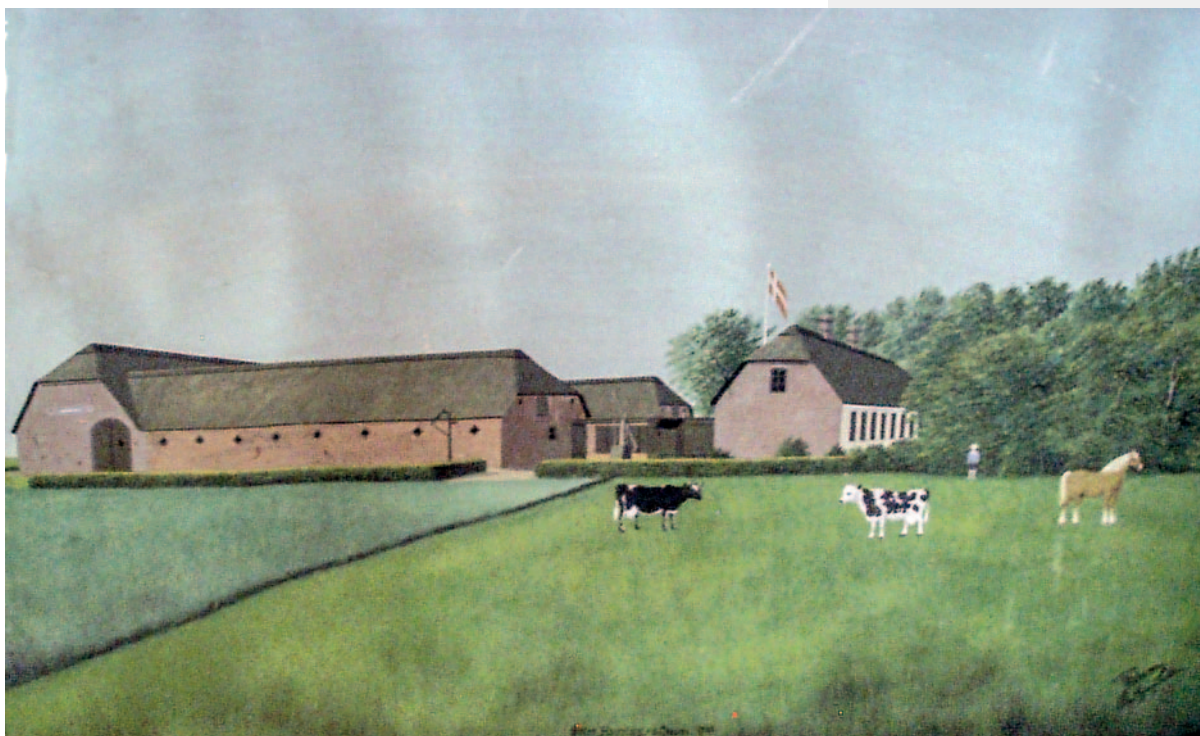
Peder Christian Christoffersen dør i 1875, 77 år gammel, men vi skal frem til 1880, før hans enke, Ellen Larsdatter, får adkomsten ²⁾ til stedet ved fremvisning af skifteretsattest. Ejendommen består nu af 7 matrikelnumre, hvoraf matr. nr. 25 dog er den største, nu med et hartkorn på 1 tønde, 5 skæpper og 1/4 album ³⁾.

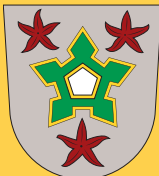
1) Hartkorn betyder egentlig "hårdt korn", altså brødkorn, men tidligere var tønde hartkorn en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). I den lange periode, hvor al betaling foregik som byttehandel med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede sig til at sammenligne alle varer med værdien af det såkaldte "hårde korn" eller hartkorn. Hartkorn målte i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album.

2) Adkomst bruges i betydningen "besiddelse af en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, fx et skøde på en fast ejendom, kaldes et adkomst-dokument. Dette kan være en skifteretsattest eller et skøde.

3) Matrikelnumre - Danmark er blevet matrikuleret flere gange, således i 1644 og 1688. De tidlige matrikler blev imidlertid ikke vedligeholdt med hensyn til forandringer i ejendomsforholdene, og efter udskiftningen i slutningen af 1700-tallet var der behov for udarbejdelsen af en ny matrikel, og det skete i 1844. Den omtalte ejendom havde altså efter matriklen i 1844 et hartkorn på 1 tønde, 5 skæpper og 1/4 album. Det var først med matriklen af 1844, vi fik de matrikelnumre, der bruges den dag i dag.

Affotografering af "Biersted-maleren" Jens Svend Christian Petersens maleri fra 1900, der efter sigende skal forestille Vesterhaven. Samme år malede han også Nørhaven i Øster Hassing.
Foto:
Hals Arkiv, B14881.

Luftfoto af Vesterhaven fra 1946.

Foto: Sylvest Jensen, Det kgl. Bibliotek. Hals Arkiv, B12841.

Samme dag sælger enken stedet til sin søn, Niels Pedersen. I forbindelse med salget kommer Else Larsdatter på aftægt ⁴⁾ hos sønnen.

Niels Pedersen dør i 1895 og hans enke, Marie Jensen, er nu alene med ansvaret for driften af en ejendom og 2 mindreårige børn.

Senere samme år gifter enken Marie Jensen sig igen, med Anders Peter Pedersen. Parret er året efter en tur i tinglysningsrettet. Først fremviser Marie Jensen en skifteretsattest og får adkomsten til

ejendommen. Dernæst fremviser Anders Peter Pedersen vielsesattesten og får adkomsten til ejendommen ⁵⁾.

1913

I 1913 sælger Anders Peter Pedersen ejendommen til Thomas Thomsen. Ejendommen består på dette tidspunkt af 11 matrikelnumre, hvoraf matr. nr. 25a har det største hartkorn på 1 tønde, 3 skæpper 1¼ album, så der er stykket 2 skæpper fra siden 1880.

Thomas Thomsen (1887-1967) var i 1902 blevet gift

med Johanne (1889-1964) og de flyttede ind i ejendommen på Hølundvej 31 sammen med døtrene Karoline (1910) og Marie (1913).

4) Aftægt Aftægt er betegnelsen for en aftale, hvorefter en ny ejer (eller fæster) af en ejendom forpligter sig til at underholde den tidligere ejer og hans ægtefælle, så længe de lever. Sådanne aftaler var meget udbredte. Det aftalte underhold blev oftest fastsat ved en aftægtskontrakt, som nærmere bestemte ydelseens art: bolig og naturlydelser som fødevarer og brænde samt tidspunktet for levering. Aftægtskontrakten blev som oftest tinglyst på ejendommen.

5) Kvindens stilling som berettiget eller forpligtet kan gennem tiderne udledes af den lovgivning, som afspejler familiernes og slægternes forhold.

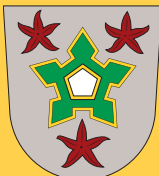
De europæiske retssystemer har siden antikken fastholdt, at en hustru var underlagt mandens værgemål i økonomiske og procesuelle forhold. Enker var derimod ofte stillet meget lig mænd i formueretlig henseende. Dette gjaldt også i Danmark. Ugifte kvinder opnåede allerede i 1857 ligestilling med mænd vedrørende økonomisk råderet, arv og adgang til næringsudøvelse, mens en gift kvinde først i 1925 opnåede fuld ligestilling med sin ægtemand.

Derfor kan ægtemanden Anders Peter Pedersen med overvisning af vielsesattesten overtage adkomsten af ejendommen.

Indkørslen til Vesterhaven i 1960'erne.

Foto: Hals Arkiv, B10266.

Vesterhaven
i 1970'erne.

Foto:
Hals Arkiv, B10254.

Til venstre:
Bente Skovs far
og barnebarnet
Dorte ved
Vesterhaven
i første halvdel
af 1970'erne.

Foto:
Hals Arkiv, B10255.

Til højre:
Carl Skov med
datteren Dorte
midt i 1970'erne.

Foto:
Hals Arkiv, B10258.

Ved folketællingen i 1930 har gården fået et navn, nemlig Vesterhaven. Gårnavnet gentages ved næstkommende folketælling i 1940.

1939

I 1939 sælger Thomas Thomsen ejendommen til Jens Andersen Bønnelykke.

Jens Bønnelykke (1907-1967) var i 1934 blevet gift med Karoline (1910-1980). Parret fik ingen børn.

Ved folketælling i 1940 bor parret på ejendommen sammen med karlen Thorkild Mor-

tensen og pigen (husassistent) Ruth Jørgensen.

Det fortælles, at de havde 8 køer, 6 søer og fjerkræ på ejendommen. Det var et meget vel-drevet landbrug. Jens Bønnelykke var i øvrigt den første i Øster Hassing, som fik bil, en lille Morris med grønt læderbetræk.

I 1969 overtager Karoline Bønnelykke, senere Karoline Sørensen, adkomsten ved skifteretsattest, og hun sælger året efter

1970

I 1970 overtager Carl Christian Skov ejendommen på Hølundvej 31. Han tilkøber jord i 1991.

Carl Skov er gift med Bente, og parret har børnene Annette, Dorte og Leif. Carl er major hos militæret, mens Bente er børnehavepædagog. Carl er med til at stifte Øster Hassing Borgerforening, og han spiller diletant i flere år.

Carl Skov driver ejendommen med planteavl, har flere heste samt fedekvæg af racen Hereford. I hans ejertid er ejendommen på ca. 26 tønder land.

Vesterhaven
fotograferet i
foråret 2019.

Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B14879.

Luftfoto af
Vesterhaven
fra omkring
1990.

Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B14880.

Bente Skov med
datteret Dorte
ved den nye
fordør i gavlen
midt i
1970'erne.

Foto:
Hals Arkiv, B10256.

2006

I 2006 overtager sønnen Leif Christian Skov ejendommen. Han bliver gift med Annette Johnstad-Møller, og parret får børnene Mathilde, Hans Christian og Frederikke.

Leif er smed og Annette er kontorassistent. Parret bliver senere skilt.

Leif Skov sælger i 2017 en del jord fra, så ejendommen består i dag (marts 2019) kun af matr. nr. 25a med et jordtilliggende på 21.804 m² (ca. 4 tønder land).